

6 Recht op opvang en situatie na doorverwijzing naar de opvang

6.1 Opvang

De Regeling verstrekkingen asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen 1997 (RVA 1997) voorziet in de opvang van asielzoekers onder de verantwoordelijkheid en zorg van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA).

De Regeling opvang asielzoekers (ROA) voorziet in de opvang van asielzoekers onder verantwoordelijkheid en zorg van gemeenten.

Bij besluit van 9 oktober 1998 zijn de RVA 1997 en de ROA gewijzigd (Stcrt. 1998, 194). Het besluit van 9 oktober 1998 is in werking getreden per 12 oktober 1998.

Met ingang van 12 oktober 1998 geldt dat de indiening van een tweede of volgende asielaanvraag geen (hernieuwd)recht op opvang geeft.

Een reeds bestaand recht op opvang wordt door een tweede of volgende asielaanvraag niet aangetast.

Voorts vallen met ingang van 12 oktober 1998 de zogenaamde Dublinclaimanten (vreemdelingen ten aanzien van wie op grond van de Overeenkomst van Dublin een claim is of zal worden gelegd) niet langer onder de RVA 1997.

Dit betekent dat vreemdelingen ten aanzien van wie in het AC is vastgesteld dat een Dublinclaim zal worden gelegd, geen recht hebben op opvang. Ten aanzien van vreemdelingen bij wie eerst later, wanneer zij reeds in de COA-opvang verblijven, een Dublinclaim wordt onderkend, vervalt het recht op opvang als de claim daadwerkelijk is gelegd (zie 8.1.1.2).

Wanneer Dublinclaimanten naar het oordeel van de IND in zeer schrijnende humanitaire omstandigheden verkeren zal de IND het COA hiervan in kennis stellen en het COA adviseren, ondanks de Dublinclaim, toch opvang te bieden.

Hetzelfde geldt ten aanzien van herhaalde asielaanvragers die naar het oordeel van de IND in zeer schrijnende humanitaire omstandigheden verkeren.

In het geval dat een Dublinclaim door de betrokken andere staat wordt afgewezen, ontstaat alsnog recht op opvang (zie 8.1.1.2).

Het besluit tot wijziging van de RVA 1997 en de Regeling opvang asielzoekers is op 12 oktober 1998 in werking getreden; het heeft geen terugwerkende kracht. Het heeft dus geen consequenties voor Dublinclaimanten aan wie reeds vóór 12 oktober 1998 opvang werd geboden, noch voor personen die reeds vóór 12 oktober 1998 een herhaalde asielaanvraag indienden.

6.1.1 Dublinclaimanten in zeer schrijnende humanitaire omstandigheden

In het geval dat een asielzoeker, ten aanzien van wie op of na 12 oktober 1998 een Dublinclaim is of wordt gelegd, in zeer schrijnende humanitaire omstandigheden verkeert, zal de IND het COA adviseren betrokkene ondanks de Dublinclaim toch tot de opvang toe te laten. In de situatie dat de asielzoeker al in de opvang verblijft, blijft in geval van zeer schrijnende humanitaire omstandigheden een advies om de opvang te beëindigen achtenuge.

Zeer schrijnende humanitaire oinstandighederi betreffen met name medische omstandigheden waarin ten behoeve van de direct medisch noodzakelijke noodhulp, opvang van de betreffende vreemdeling en of zijn gezinsleden in een COA-voorziening noodzakelijk is. Of sprake is van zeer schrijnende humanitaire omstandigheden wordt beoordeeld door de IND. Een beoordeling of sprake is van zeer schrijnende humanitaire omstandigheden is aan de orde in de volgende situaties:

- als gedurende de AC-procediire wordt bepaald dat een claim gelegd zal worden;
- als ten aanzien van een reeds in de opvang verblijvende asielzoeker een Dublinclaim wordt gelegd;
- als een Dublinclaimant tijdens zijn periodieke melding bij de Vreemdelingendienst vraagt om opvang in verband niet zeer schrijnende humanitaire omstandigheden;
- als een Duhlinclaimant zich vanwege een spoedeisende situatie vóór de afgesproken meldingsdatum ("tussendoor") meldt met een beroep op zeer schrijnende humanitaire omstandigheden.

De Vreemdelingendienst waar de Dublinclaimant zich periodiek riiet melden (zie 8.1.1.2) schakelt de IND in wanneer een Dublinclaimant opvang vraagt vanwege zeer schrijnende humanitaire omstandigheden. De IND beoordeelt vervolgens of al dan niet sprake is van zeer schrijnende hiimanitaire omstandigheden. De IND informeert vervolgens het COA over zijn bevindingen en zal, afhankelijk van deze bevindingen, het COA adviseren opvang te verlenen dan wel te onthoiideri. Het COA beslist of al dan niet opvang wordt geboden.

6.1.2 Herhaalde aanvragers in zeer schrijnende humanitaire omstandigheden

In het geval dat een asielzoeker op of na 12 oktober 1998 een herhaalde aanvraag indient en in zeer schrijnende humanitaire onistandigheden verkeert, zal de IND het COA adviseren betrokkene ondanks de herhaalde aanvraag toch tot de opvang toe te laten.

Zeer schrijnende humanitaire omstandigheden betreffen met name riiedische omstandigheden waarin ten behoeve van de direct medisch noodzakelijke noodhulp, opvang van de betreffende vreemdeling en of zijn gezinsleden in een COA-voorziening noodzakelijk is. Of sprake is van zeer schrijnende humanitaire omstaridigheden wordt beoordeeld door de IND. I'ijdens de AC-procedure wordt betrokkееiie in de gelegenheid gesteld eventuele zeer schrijnende humanitaire oinstandighederi naar voren te brengen.

Daarnaast is een beoordeling of sprake is ven zeer schrijriende humanitaire omstandigheden aan de orde in de volgende situaties:

- als een herhaalde aanvrager tijdens zijn periodieke melding bij de Vreemdelingendienst vraagt om opvang in verband mei zeer schrijnende humanitaire omstandigheden;
- als een herhaalde aanvrager zich vanwege een spoedeisende situatie vóór de afgesproken meldingsdatum ("tussendoor") meldt met een beroep op zeer schrijnende humanitaire omstandigheden.

De Vreemdelingendienst waar de herhaalde aanvrager zich periodiek moet melden, schakelt de IND in als een herhaalde aanvrager opvang vraagt vanwege zeer schrijnende humanitaire omstandigheden. De IND beoordeelt vervolgeris of al dan niet sprake is van zeer schrijnende humanitaire omstandigheden. De IND informeert vervolgens het COA over zijn bevindingen en zal, afhankelijk van deze beviridirigen, liet COA adviseren opvang te verlenen dan wel te onthouden. Het COA beslist of al dan niet opvang wordt geboden.

6.2 Vrijheidsbeperkende maatregelen

Bij het begin van de opvang dient de asielzoeker gewezen te worden op de wekelijkse meldingsplicht die voor hem, hangende de beslissing op zijn asielaanvraag, geldt (art. 70, eerste lid, aanhef en onder b, Vb).

Zie over het elektronisch voldoen aan de meldingsplicht onder 6.3.

In afwijking van het gestelde in A5 onder 2.7 wordt ontheffing van deze meldingsplicht alleen verleend met toestemming van de IND.

Niet-alleenstaande minderjarige asielzoekers beneden de leeftijd van 12 jaar zijn ontheven van tie meldingsplicht.

Het niet nakomen van deze meldingsplicht is strafbaar gesteld bij art. 44, eerste lid, Vw en moet aan de IND worden medegedeeld.

De korpschef wijst, ingevolge art. 17a Vw, de gemeente waarin het onderzoeks- en opvangcentrum zich bevindt aan als plaats waar de asielzoeker zich in verband met de behandeling van zijn aanvraag moet ophouden. Hij doet dit zowel mondeling als schriftelijk met gebruikmaking van een formulier (model D75-1).

De asielzoeker dient zich daar op te houden overeenkomstig de gegeven aanwijzingen. Deze aanwijzingen betreffen in ieder geval datum, tijdstip en plaats van de aanwijzing. Daarnaast kunnen, met gebruikmaking van model D75-2, vervolg-aanwijzingen worden gegeven met betrekking tot het verschaffen van extra informatie, het uitreiken viin het rapport van gehoor of de beschikking, enz. Van iedere uitreiking van een aanwijzing ex art. 17a Vw wordt een proces-verbaal (model D75-3) opgemaakt.

De asielzoeker wordt erop gewezen dat het niet nakomen van de aanwijzingen consequenties heeft voor de afhandeling van zijn aanvraag. De aanvraag wordt ingevolge art. 15b Vw niet ingewilligd wegens niet-ontvankelijkheid.

Het niet naleven van de aanwijzingen is bovendien strafbaar gesteld bij art. 44, eerste lid, Vw.

6.3 Elektronisch W-document

Bij het begin van de opvang verstrekt de korpschef aan de asielzoeker vanaf de leeftijd van 12 jaar een elektronisch W-document (EWD). Dit document heeft een tweeledig karakter: enerzijds dient het ter registratie van en controle op de meldingsplicht (zowel de meldingsplicht ingevolge art. 17 Vw j° art. 70 Vb als de verplichtingen ingevolge de artt. 17a en 18a Vw), anderzijds is het een geldig identiteitsbewijs (art. 54, eerste lid, aanhef en onder c, Vb j° art. 32, eerste lid, VV).

In het onderzoeks- en opvangcentrum kan de asielzoeker elektronisch voldoen aan de meldingsplicht. Bij eventuele overplaatsing naar een andere opvangmogelijkheid waar niet elektronisch voldaan kan worden aan de meldingsplicht wordt de asielzoeker tevens in het bezit gesteld van een bij het EWD behorend aanhangsel (registratiekaart), waarop aantekening kan worden gehouden van de meldingsplicht. Het EWD blijft dus gedurende de gehele asielprocedure in het bezit van de asielzoeker.

Indien het EWD wordt vermist, verloren is gegaan of ongeschikt voor identificatie is geworden, wordt een proces-verbaal opgemaakt. De opsporingsambtenaar dient dan met het oog op de vervanging van het verblijfsdocument een onderzoek in te stellen

naar de vermissing, het verloren gaan of het ondeugdelijk worden van het document. Een afschrift van het proces-verbaal erin – voor zover het proces-verbaal daarover niets meldt – een rapport waarin de resultaten van het onderzoek zijn vastgelegd, dient te worden gezonden aan de afdeling Documenten van het IND-Districtskantoor Noord-Oost te Zwolle. De IND zal verder zorgdragen dat het betreffende documentnummer wordt opgenomen in het Verificatie- en Informatiesysteem (VIS) van de Centrale Recherche Informatiedienst.

6.4 Tewerkstelling asielzoekers

Op de tewerkstelling van asielzoekers is de Wav van toepassing.

Een werkgever dient voor de tewerkstelling van asielzoekers derhalve in beginsel te beschikken over een tewerkstellingsvergunning. De hoofdregel is, dat tewerkstelling alleen is toegestaan wanneer geen prioriteitgerieetend aanbod beschikbaar is. In bijzondere gevallen kan bij de toepassing van de Wav een uitzondering op deze hoofdregel worden gemaakt.

Voor het terzake geldende beleid wordt verwezen naar hoofdstuk B11.

6.5 Mededelingen omtrent wijziging van de situatie

Tijdens de procedure kunnen zich feiten of omstandigheden voordoen die van belang zijn voor de inhoud van de te nemen beslissingen.

Hierbij moet gedacht worden aan:

- vertrek uit Nederland;
- het zich niet houden aan een opgelegde meldingsplicht (zie 6.2);
- het zich niet houden aan de aariwijzing zich beschikbaar te houden (zie 6.2);
- het sluiten van een huwelijk of het aangaan van een relatie;
- de gezondheidstoestand van de asielzoeker;
- inbreuk op de openbare orde.

Van dergelijke veranderingen dient de korpschef de IND onmiddellijk in kennis te stellen.

Het kan ook voorkomen dat de IND in verband met de voorbereiding van de beslissing op de aanvraag nog nadere informatie behoeft. In voorkomende gevallen zal de korpschef gevraagd worden deze informatie te verzamelen.

Tevens dienen de asielzoeker en de hem bijstaande personen of instanties er op gewezen te worden dat het van belang is dat ook zij i-elevante gegevens aan de IND – al dan niet door tussenkomst van de korpschef – kunnen doorgeven.

6.6 Intrekking van de asielaanvraag

Voor intrekking van de asielaanvraag door een asielzoeker, die in een opvangcentrum verblijft, geldt in grote lijnen dezelfde procedure als in de aannielcentra (zie onder 5.4), met dien verstande dat de vreemdeling binnen 24 uur kan beraadslagen met een (rechts)hulpverlener.

Zie voor intrekking van de asielaanvraag in een latere fase van de procedure A4/6.2.5.